

OBSAH

Předmluva	5
1 ÚVOD	13
1.1 Obecně úvodem	13
1.2 O pojmu postpozice a prepozice	16
1.3 Historický nástín	22
1.4 Současná situace	23
2 FORMA: MORFOLOGICKO-MORFEMATICKÉ ASPEKTY	26
2.1 Slovní základ PP-lexémů	26
2.11 Nominální základ PP-lexémů	27
2.12 Slovesný základ PP	28
2.13 Přísllovečný základ PP	29
2.14 Přehled PP z hlediska SZ	30
2.2 Formanty PP	30
2.21 Vnitřní a vnější lokální pádové sufixy	30
2.22 Suffixy obecně lokální	32
2.23 Abessivní, genitivní a instruktivní sufixy	33
2.24 Staré sufixy lativní a prolativní	35
2.3 Stupňování postpozice a prepozice	37
2.31 Komparativ	38
2.32 Superlativ	38
2.4 Gramatické číslo	39
2.5 Spojení PP s nominálním komponentem v PP-frázi	39
2.51 Spojení PP s N-komponentem v genitivu	40
2.52 Spojení PP s N-komponentem v partitivu	41
2.53 Spojení PP s N-komponentem v ostatních pádech	41
2.54 Spojení PP s posesivním sufixem	45
2.55 Spojení PP s pronominálním N-komponentem	46
2.56 Spojení PP s numerálním N-komponentem	48
2.6 Forma – shrnutí	48
3 FUNKCE	50
3.1 Povaha PP-fráze a povaha její funkce	50

3.2	Funkce nominální	52
3.21	Funkční model V + S + PP	52
3.211	Slovesa statická či nedějová	52
3.212	Slovesa dějová neakční – procesy	53
3.213	Slovesa neakční blízká nedějům s více aktanty	54
3.214	Slovesa dějová – události či změny	55
3.215	Slovesa dějová akční	55
3.216	Procesy či slovesa akční s více aktanty	59
3.217	Slovesa kauzativní	60
3.22	Funkční model S/A + S + PP	61
3.221	S + S + PP	61
3.222	A + S + PP	61
3.23	Funkční model AD + S + PP	62
3.24	Funkční model S + PP	62
3.3	Funkce syntaktická	63
3.31	Obecně o adverbiale	63
3.32	PP-fráze ve funkci adverbiale	65
3.321	PP-fráze jako valenční adverbiale (A)	66
3.322	PP-fráze jako integrovaná adverbiale závislá na typu vět (B)	67
3.323	PP-fráze jako volná adverbiale slovesa (C)	67
3.324	PP-fráze jako volná adverbiale větná (D)	68
3.325	PP-fráze jako neintegrovaná adverbiale ve větě	69
3.326	Komentory	69
3.327	Konektivy	69
3.33	PP-fráze ve funkci atributu	70
3.331	PP-fráze ve funkci postponovaného atributu	70
3.332	PP-fráze jako apozice	71
3.333	PP-fráze ve funkci preponovaného atributu	72
3.4	Funkce – shrnutí	72
4	VÝZNAM	75
4.01	Obecně o významu postpozic	75
4.1	Lokalita	78
4.11	Poloha – KDE?	84
4.111	Povrch / vertikálně	84
4.112	Povrch / frontálně	86
4.113	Povrch / horizontálně	87
4.114	Povrch / nespecificky – BLÍZKOST, VZDÁLENOST	88
4.115	Povrch / nespecificky – PŘÍBLÍŽNOST	90
4.116	Povrch / nespecificky – OBVOD, ABSENCE	90
4.117	Povrch / nespecificky – JINÉ	91
4.118	Vnítek	92
4.119	Více objektů	93
4.12	Směr – KAM?	95
4.121	Povrch / vertikálně	95
4.122	Povrch / frontálně	96
4.123	Povrch / horizontálně	99
4.124	Povrch / nespecificky – BLÍZKOST, VZDÁLENOST	100
4.125	Povrch / nespecificky – PŘÍBLÍŽNOST	101
4.126	Povrch / nespecificky – OBVOD, ABSENCE	101
4.127	Povrch / nespecificky – JINÉ	102

4.128	Vnitřek	103
4.129	Více objektů	104
4.13	Směr – ODKUD?	105
4.131	Povrch / vertikálně	105
4.132	Povrch / frontálně	106
4.133	Povrch / horizontálně	107
4.134	Povrch / nespecificky – BLÍZKOST, VZDÁLENOST	108
4.135	Povrch / nespecificky – PŘÍBLIŽNOST	109
4.136	Povrch / nespecificky – OBVOD, ABSENCE	110
4.137	Povrch / nespecificky – JINÉ	110
4.138	Vnitřek	110
4.139	Více objektů	111
4.14	Směr – KUDY?	113
4.141	Povrchem / vertikálně	113
4.142	Povrchem / frontálně	115
4.143	Povrchem / horizontálně	115
4.144	Povrchem / nespecificky – OBVOD	115
4.145	Vnitřkem	116
4.146	Více objektů	117
4.15	Oblast lokality – shrnutí	117
4.16	Seznam lokálních PP	119
4.2	Čas	121
4.21	Čas prostý – KDY?	123
4.211	„Časový bod“	123
4.212	Čas prostý – před určitou časovou událostí	123
4.213	Čas prostý – po určité časové události	125
4.214	Čas prostý – současný s nějakou časovou událostí	127
4.215	Čas prostý – přibližný/blízký	130
4.216	Čas prostý – přibližný	131
4.217	Čas prostý – blízký	131
4.22	Časové rozmezí	132
4.23	Čas prostý – JAK DLOUHO?	134
4.24	Čas prostý – ODKDY?	135
4.241	PP <i>alkaen, lukien, lähtien, pitäen; paikkeilta, tienoilta, varrelta</i>	135
4.242	PP <i>jälkeen, sisään, sitten, takaa</i>	136
4.25	Čas na otázku – DOKDY/NAKDY?	137
4.251	PP s významem až do určité časové hranice (1)	138
4.252	PP s významem přes udanou časovou hranici (2)	140
4.253	PP s významem bez udání časové hranice (3)	141
4.26	Fázovost děje – ODKDY-DOKDY?	141
4.27	Oblast temporality – shrnutí	142
4.3	Kauzalita	146
4.31	Důvod/příčina	147
4.32	Účel/prospěch/cíl	149
4.321	Účel	150
4.322	Prospěch	151
4.323	Cíl	153
4.324	Abstraktní směr	153
4.325	Cíl – účel	154
4.33	Důsledek/návaznost/reakce	155
4.331	Důsledek	155

4.332	Návaznost/reakce	157
4.34	Podmínka/přípustka	158
4.35	Oblast kauzality – shrnutí	159
4.36	Přehled kauzálních PP	159
4.4	Akčnost – modifikace akce a další dějové mody	160
4.40	Akčnost: děj + Z ČEHO/V CO/ČÍM/K ČEMU/O CO?	161
4.41	Zdroj – Z ČEHO?	162
4.411	Vlastní zdroj	162
4.412	Materiál	162
4.413	Východisko	162
4.42	Rezultát – V CO?	163
4.421	Vlastní rezultát	163
4.422	Sklon k rezultátu	163
4.43	Nástroj/prostředek – ČÍM? KÝM? aj.	164
4.431	Vlastní nástroj/prostředek	164
4.432	Opora, podpora	165
4.433	Prostředník, prostředek	166
4.434	Výměna, cena jako prostředek	167
4.435	Negativní prostředek či překážka	168
4.44	Cíl/téma – názor – K ČEMU? PRO CO?	169
4.45	Akčnost: děj + JAK/VÚČI ČEMU/S KÝM?	170
4.46	Způsob – JAK?	170
4.461	Negativní způsob	173
4.47	Míra – DO JAKÉ MÍRY? NAKOLIK?	174
4.471	Plná míra	175
4.472	Neplná míra	176
4.473	Překročení míry	176
4.474	Přibližná míra	178
4.475	Podílnost	180
4.476	Měřítka	181
4.477	Následnost, pořadí	182
4.478	Vynechání	184
4.48	Okolnost – zřetel/hledisko/ohled – poměrnost/protiklad	184
4.481	Okolnost	185
4.482	Zřetel, hledisko, ohled	187
4.483	Poměrnost, protiklad	191
4.49	Účast/komitativnost	191
4.491	Vlastní účast	192
4.492	Spoluúčast, aktivní podíl	193
4.493	Doprovod, společnost	196
4.494	Oblast modifikace akce – shrnutí	199
4.5	Identifikace	205
4.51	Zástupnost, náhrada	205
4.52	Shoda – komparace	206
4.6	Klasifikace	207
4.61	Inkluze, členství, zařazení, přináležitost	208
4.62	Exkluze, vyloučení, vyřazení	208
4.7	Kvalifikace	209
4.71	Kvalifikace obsahem, účelem	209
4.72	Kvalifikace podobností	210
4.8	Oblast identifikace – klasifikace – kvalifikace (shrnutí)	210

5	ZÁVĚR	212
	Zkratky	215
	Seznam postpozic a prepozic	218
	Bibliografie	232
	Abstract	236
	Zusammenfassung	237